

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
«Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю ІІО Соціальна робота та консультування
галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Бердянського державного педагогічного університету

Освітньо-професійна програма «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» відповідає актуальним потребам системи соціальних служб і територіальних громад, населення яких зазнало безпосереднього впливу війни, тимчасової окупації та вимушеного переміщення. Для Бердянської міської територіальної громади особливого значення набуває підготовка фахівців, здатних забезпечувати безперервність соціальної підтримки мешканців, які перебувають на тимчасово окупованій території або виїхали за її межі.

Бердянський міський центр соціальних служб унаслідок тимчасової окупації міста Бердянська переміщений до Запоріжжя та продовжує виконувати свої функції в умовах обмеженого безпосереднього доступу до громади й територіальної розосередженості отримувачів послуг. Така ситуація потребує від працівників здатності гнучко організовувати соціальну роботу, підтримувати дистанційну взаємодію, здійснювати оцінювання потреб, перенаправлення та координацію допомоги за місцем фактичного перебування людини або сім'ї.

З позиції роботодавця перевагою програми є її спрямованість на підготовку фахівців до комплексної роботи з особами і сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах. Зміст освітніх компонентів охоплює оцінювання потреб, ведення випадку, кризове консультування, психосоціальну підтримку, соціальний супровід, роботу із сім'ями, адвокацію та міжвідомчу взаємодію. Ці напрями безпосередньо відповідають завданням центрів соціальних служб.

Важливе місце у програмі посідає кейс-менеджмент. В умовах переміщення населення ефективна допомога часто передбачає взаємодію з органами місцевого самоврядування, центрами надання соціальних послуг, закладами охорони здоров'я й освіти, службами зайнятості, громадськими, благодійними та міжнародними організаціями в різних територіальних громадах. Тому здатність координувати допомогу, забезпечувати належне перенаправлення та супроводжувати випадок до досягнення визначених результатів є необхідною складовою професійної готовності випускника.

Актуальною є підготовка здобувачів до застосування травмоінформованого підходу. Фахівці соціальних служб працюють із людьми, які пережили окупацію, вимушене переміщення, втрату житла, роз'єднання сімей, загибель або зникнення близьких та інші травматичні події. Професійна взаємодія з такими отримувачами послуг має ґрунтуватися на принципах безпеки, конфіденційності, поваги до гідності, недопущення повторної травматизації та залучення людини до ухвалення рішень щодо змісту підтримки.

Позитивної оцінки заслуговує ресурсна орієнтація програми, відображена в освітніх компонентах, присвячених розвитку потенціалу особистості та групи,

соціальної стійкості й посттравматичному зростанню. Для мешканців тимчасово окупованих і переміщених громад важливими є не лише подолання наслідків пережитих подій, а й відновлення соціальних зв'язків, підтримка самостійності, адаптація до нового середовища та збереження належності до своєї громади.

Зміст програми враховує організаційні аспекти професійної діяльності. Підготовка з методології досліджень і грантово-проектної діяльності, соціальної адвокації, менеджменту та управління якістю сприятиме формуванню здатності аналізувати потреби населення, планувати соціальні програми, залучати додаткові ресурси, здійснювати моніторинг та оцінювати якість і результативність соціальних послуг.

Освітньо-професійна програма відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Її додаткові фахові компетентності та програмні результати навчання конкретизують підготовку відповідно до потреб осіб, сімей і громад, які зазнали впливу війни, та спрямовані на опанування травмоінформованого підходу, організацію психосоціальної підтримки, соціальну реінтеграцію і посилення соціальної стійкості.

Виробнича та переддипломна практики створюють можливості для застосування здобувачами набутих знань у реальних професійних ситуаціях. Бердянський міський центр соціальних служб зацікавлений у співпраці з університетом у питаннях практичної підготовки, залучення здобувачів до вивчення потреб переміщених мешканців громади, аналізу доступності соціальних послуг, підготовки інформаційних матеріалів та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення соціальної підтримки.

Важливою є територіальна й інституційна близькість Бердянського державного педагогічного університету та Бердянського міського центру соціальних служб. Обидві установи були вимушено переміщені внаслідок тимчасової окупації Бердянська та продовжують діяльність у Запоріжжі, зберігаючи зв'язок із Бердянською громадою. Це створює підґрунтя для спільного дослідження потреб її мешканців, підготовки фахівців, обізнаних зі специфікою переміщених громад, та розроблення рішень, необхідних для подальшої реінтеграції і відновлення громади.

Отже, освітньо-професійна програма «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» має актуальний професійний і регіональний фокус, відповідає вимогам Стандарту вищої освіти та кадровим потребам системи соціальних служб. Її реалізація сприятиме підготовці фахівців, здатних забезпечувати комплексну підтримку населення в умовах війни, вимушеного переміщення та майбутнього відновлення тимчасово окупованих територій. Програма може бути рекомендована до реалізації в освітньому процесі Бердянського державного педагогічного університету.

**Директор
Бердянського міського центру
соціальних служб**

Тетяна БАТУЛИНСЬКА